

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 463-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JÄ VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 16

Tallinn, 21. aprillil 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Väliskaubandus märtsis 1936. a.	302
Aasta esimese veerandi tulemusi	304
Õhusõit	305
Tööstuste tegevus	306
Lähinudiseid	306

RAHANDUS

Välisvõlgnevus 1 I 1936. a.	307
-------------------------------------	-----

LAEVANDUS

Prahiindeks märtsis ja prahid aprilli I poolel	309
Tallinna sadama tegevus märtsis 1936. a.	310

HINNAD

Valuutahinnad	311
-------------------------	-----

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Põllumajanduslik väljavedu	311
Võiturg	310
Peekoniturg	312
Tapaloomade- ja lihaturg	312
Kanamunaturg	312
Piimaturg	313
Teraviljaturg	313
Linaturg	314
Kartuliturg	314
Aedviljaturg	315
Kalaturg	315

INFORMATSIOONI OSA

Rahvusvaheline Poznani mess	315
Eesti Panga nädalaruanne	316

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Põllumajanduskrediidi korraldus Soomes	317
Olukord viljaturul	317
1935. a. makstud preemiad	318
Kala- ja piimapropaganda	318
Uus väljaveoorganisatsioon	318
Majanduslääbirääkimised Saksaga	319
Leedu valitsuse läbirääkimised rootsi tikustrustiga	319
Piimasaaduste väljavedu Bulgaariast	320
Eesti väliskaubanduse bilanss	320

CONTENTS:

Page

INDUSTRY AND TRADE

Foreign Trade in March, 1936	302
Results of the First Quarter of the Year	304
Air Traffic in 1935	305
Activity of Labour Exchanges	306
Sundry Information	306

FINANCES

Foreign Indebtedness on I. I. 1936	307
--	-----

SHIPPING

Freight Indexes for March, and Freight in First Half of April	309
Activity of Tallinn Harbour in March 1936	310

PRICES

Exchange Rates	311
--------------------------	-----

AGRICULTURAL MARKETS

Export of Agricultural Products	311
Butter Market	310
Bacon Market	312
Cattle and Meat Market	312
Egg Market	312
Milk Market	313
Grain Market	313
Flax Market	314
Potato Market	314
Vegetable Market	315
Fish Market	315

INFORMATION PART

International Poznan Fair	315
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	316

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Organisation of Agricultural Credit in Finland	317
Grain Market Conditions	317
Premiums Paid during 1935	318
Fish and Milk Propaganda	318
New Export Organisation	318
Economic Negotiations with Germany	319
Negotiations of Lithuanian Government with the Swedish Match Trust	319
Export of Milk Products from Bulgaria	320
Estonian Trade Balances	320

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS MÄRTSIS 1936. a. — FOREIGN TRADE IN MARCH.

Väliskaubanduse üldarvudes märtsis näeme kõigepealt tunduvalt läbikäigu tõusu, mis ületab l. a. sama kuu läbikäigu 2,2 milj. kr. (22,7%) võrra. Sest summast langes suurem osa — 1,3 milj. kr. — sisseveo arvele, kuna väljaveo tõus ulatub vaid 0,9 milj. kr. le. Suhteliselt kasvas sissevedu 23,4% ja väljavedu 21,8%. Möödunud aasta märtsis asetleidnud tugev sisseveo ülekaal süvenes tänavu veelgi, ulatudes 2,0 milj. kr.-le — 1,6 milj. kr. vastu l. a.

Väljavedu. — Exports.

Võrreldes l. a. märtsiga paisus kõikide olulisemate rühmade väljavedu — nii kasvas väärtuselt toit- ja maitseainete eksport 10,4%, toor- ja poolvalmisainete 26,7% ja valmissaaduste 24,6%.

Toit- ja maitseainete väljaveo kasv on tingitud peamiselt liha ja lihakauba ning kartulite suurenenud väljaveost. Liha ja lihakauba müüki välisturgudele ületas väärtuselt l. a. märtsi väljaveo 205 tuh. kr. (55,0%), ja kartulite 59,4% võrra. Tähtsama eksportartikli, või, väljavedu jäi nii koguselt kui väärtuselt peagu l. a. märtsi tasemele ja kuna munade ekspordi hooaeg ei ole veel alanud, ei ole nende arvud nimetatamistväärt. Ka teravilja väljavedu, mis ulatus k. a. veebruaris 214 tuh. kr.-le, puudub nii käesoleva kui ka l. a. märtsis täiesti.

Toor- ja poolvalmisainete rühmas esimes tõus peagu kõikide olulisemate ainete juures, arvatud välja vaid metsamaterjal ja kunstsarv, mille eksport tõmbus tagasi. Metsamaterjali väljaveo kahane mine näib veelgi süvenevat põhjusel, et raiutud metsa tagavarad on tänavu tublisti väiksemad. Lina väljavedu ületas seevastu l. a. märtsi ekspordi koguselt 102,1% ja väärtuselt 84,5% võrra. Aasta esimesil kuul võrdlemisi tagasihoidlik tselluloosiekспорт elavnes tublisti — ületades väärtuselt l. a. märtsi arvud 37,9% võrra. Peale nimetatud olulisemate ainete kasvas suhteliselt kõige enam toornahkade ja bensiini väljavedu — väärtuselt 4-kordseks. Ka põlevkiviõli eksport osutas väärtuselt hoogsat tõusu, ületades l. a. arvud ligi 2½ kordsest.

Valmissaaduste väljavedu osutab märtsis tähelepanuväärt tõusu, peamiselt vineer- ja toolipõhjade ning puuvillase riide arvel. Ka kõikide teiste nimetatud rühma tähtsamate ainete väljavedu osutas tõusu, arvatud välja vaid džuuatrie ja -kotid, millede eksport kahanes tublisti. Nii suurenes väärtuselt võrreldes mullusega vineer- ja toolipõhjade väljavedu 38,4%, puuvillase riide 55,9%, tahvelklaasi 69,2% ja jämeda linase riide 22,6%, kuna džuuatrie ja -kottide väljavedu kahanes 59,4% võrra.

Väliskaubanduse läbikäik märtsis 1935/36. a. Turnover of March Foreign Trade 1935-36.

	Märts		1. I — 31. III		1935 1. I — 31. III op 1935
	1936	1935	1936	1935	
	1000 kr. — in 1000 kr.				
Väljavedu — Exports	4 847	3 978	16 856	14 607	+15,4
Sissevedu — Imports	6 373	5 670	18 362	14 731	+24,6
Läbikäik — Turnover	11 720	9 548	35 218	29 338	+20,0
Väljavedu ±					
Exports ±	-2026	-1592	-1506	-124	
	1000 tn. — in 1000 tns.				
Väljavedu — Exports	19	17	66	72	- 8,3
Sissevedu — Imports	19	18	70	57	+22,8
Läbikäik — Turnover	38	35	136	129	+ 5,4

Elusloomade väljavedu, mis oli aasta esimesil kuul elav, peamiselt sigade müügi tõttu Saksa, muutus märtsis tunduvalt tagasihoidlikumaks, kuna Saksa tellimised täidetud juba veebruaris. Kuigi k. a. märtsi elusloomade väljavedu on võrdlemisi väike, ületab ta siiski l. a. sama kuu väljaveo väärtuselt enam kui 7-kordsest.

Sissevedu. — Imports.

Võrreldes l. a. märtsiga suurenes kõikide rühmade sissevedu. Kõige enam kasvas toit- ja maitseainete, siis valmissaaduste ja lõpuks toor- ja poolvalmisainete sissevedu. Suhteliselt oli tõus järgmine: toit- ja maitseainel enam kui 2-kordne, valmissaadusel 22,9% ja toor- ning poolvalmisainel 8,4%.

Valmissaaduste sissevedu kasvas peamiselt metallide, põllutöömashinate ja riistade, metallkauba, ja transportvahendite arvel. Võrreldes l. a. märtsiga suurenes väärtuselt transportvahendite sissevedu enam kui 2-kordseks ja metallide, metallkauba, põllu-

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — *Principal Commodities of Foreign Trade*

	Märts—March				1./I—31./III			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
VALJAVEDU — EXPORTS.								
	Üldse: — <i>Total:</i>							
	19 071	17 335	4 847	3 978	65 507	72 462	16 856	14 607
I. Elusloomad (arv) — <i>Animals, living (number)</i>	287	19	38	5	16 187	53	1 548	21
II. Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	2 098	2 344	1 351	1 223	12 827	9 894	4 740	4 091
Sellest: — <i>thereof:</i>					4 750	3 400	439	382
Teravili — <i>Corn</i>	—	—	—	—	3 773	1 445	224	64
Kartul — <i>Potatoes</i>	884	750	51	32	1 398	1 388	2 058	2 058
Või — <i>Butter</i>	480	453	612	608	5	44	4	5
Munad — <i>Eggs</i>	0	140	0	5	—	140	—	—
	0	8	—	—	—	8	—	—
Liha ja lihakaup — <i>Meat and Meat Products</i>	542	370	578	378	1 705	1 135	1 621	1 011
III. Toor- ja poolv.-ain. — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials</i>	12 691	12 037	1 877	1 481	42 187	53 400	6 261	6 680
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Toornahad — <i>Hides undressed</i>	55	18	95	24	63	43	110	78
Metsamaterjal — <i>Timber Materials</i>	2 646	5 825	182	388	11 645	28 382	577	1 264
Tselluloos — <i>Cellulose</i>	6 552	4 481	710	507	13 044	17 932	1 417	2 040
Lina ja -takud — <i>Flax and Tow</i>	478	234	489	265	2 623	1 844	2 815	2 120
Linane riie — <i>Linen, coars.</i>	460	97	148	35	1 184	482	365	171
Bensiin — <i>Benzine</i>	560	179	30	18	8 657	2 268	155	98
Põlevkiviõli — <i>Shale-Oil</i>	36	50	78	118	175	152	394	342
Kunstasrv — <i>Artificial Horn</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Valmisraadused — <i>Manufactured Articles</i>	4 282	2 904	1 581	1 269	10 494	9 168	4 306	3 815
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Vineer ja -toolipõhjad — <i>Plywood and Chatr-backs</i>	2 104	1 297	454	328	5 384	4 520	1 080	941
Ajalehe- ja trükipaber — <i>News a. other Printing Paper</i>	672	589	124	104	1 827	1 823	349	332
Puuv. lõng ja -niit — <i>Woollen Yarn and Thread</i>	78	69	193	187	190	204	477	679
Puuv. riie — <i>Cotton Piece Goods</i>	35	57	290	186	232	177	967	697
Linane riie — <i>Linen, coars.</i>	33	26	65	53	112	72	223	149
Džuutriie ja -kotid — <i>Jute Cloth and Sacks</i>	53	117	28	69	215	376	119	221
Tsement — <i>Cement</i>	—	79	—	3	—	270	—	12
Tahvelklaas — <i>Sheet Glass</i>	542	298	36	52	1 321	764	208	185
V. Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
SISSEVEDU — IMPORTS.								
	Üldse: — <i>Total:</i>							
	18 949	17 971	6 873	5 570	70 180	56 649	18 362	14 731
I. Elusloomad (arv) — <i>Animals, living (number)</i>	12	4	2	2	115	6	25	2
II. Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	4 189	4 004	663	326	20 950	10 804	2 145	960
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Heeringad — <i>Herrings</i>	472	92	72	10	809	364	127	50
Sool — <i>Salt</i>	639	2 048	12	40	7 079	4 962	94	97
Suhkur — <i>Sugar</i>	1 628	1 647	264	172	5 435	4 472	951	466
III. Toor- ja poolv.-ain. — <i>Raw a. Semi-Manufact. Materials</i>	9 455	10 355	1 957	1 806	33 938	36 073	5 510	5 227
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Toortubak — <i>Tobacco unmanufact.</i>	55	39	90	63	154	129	249	218
Toornahad — <i>Hides undressed</i>	145	129	170	110	526	398	589	341
Džnut — <i>Jute</i>	179	88	56	19	519	698	152	162
Puuvill — <i>Cotton</i>	542	423	662	574	1 488	1 380	1 605	1 799
Vill — <i>Wool</i>	32	33	91	90	96	99	299	276
Kivisüsi ja koks — <i>Coal and Coke</i>	2 286	1 648	32	23	12 970	18 709	201	286
Petroluum — <i>Petroluum</i>	786	972	51	53	3 841	3 657	243	214
Bensiin — <i>Benzine</i>	367	345	33	29	1 054	1 036	101	89
Väetised — <i>Fertilizers</i>	2 990	5 090	238	378	7 496	10 665	450	673
Vävel puhastam. — <i>Sulphur unpurified</i>	—	—	—	—	380	—	25	—
IV. Valmisraadused — <i>Manufactured Articles</i>	5 364	3 612	4 210	3 425	15 291	9 772	10 618	8 512
Sellest: — <i>thereof:</i>								
Puuv. riie — <i>Cotton Piece Goods</i>	18	36	202	562	27	55	269	743
Villane lõng ja -niit — <i>Woollen Yarn and Thread</i>	25	14	201	107	83	71	642	512
Kunstsiidi lõng ja -niit — <i>Rayon Yarn and Thread</i>	26	19	120	114	88	56	453	334
Raud ja teras — <i>Iron and Steel</i>	2 413	1 586	385	245	7 311	4 280	1 141	688
Kummi ja k. kaup — <i>Rubber and Rubber Goods</i>	49	48	162	170	116	91	357	297
V. Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	1	0	41	9	1	0	64	30

töomasinate ning -riistade sissevedu 1½-kordseks.

Toor- ja poolvalmisainete sisseveo tõusu tuleb panna peamiselt toortubaka, toornahkade, džuuudi ja puuvilla suurenenud impordi arvele. Võrreldes 1. a. märtsiga kasvas väärtuselt džuuudi sissevedu ligi 3-kordseks, toortubaka, toornahkade ja kivisöe ning koksi sissevedu 1½-kordseks, ning puuvilla

sissevedu 15,3% võrra, kuna väetiste import kahanes 38,4% võrra.

Toit- ja maitseainete sissevedu kasvas peamiselt suhkru ja heeringate suurenenud impordi tõttu. Võrreldes 1. a. märtsiga kasvas heeringate sissevedu väärtuselt 7-kordseks ja suhkruimport 1½-kordseks, kuna soolaimport kahanes 70,0% võrra.

AASTA ESIMISE VEERANDI TULEMUSI. RESULTS OF THE FIRST QUARTER OF THE YEAR.

Käesoleva aasta esimese veerandi kaubavahetuse läbikäik suurenes võrreldes 1. a. sama ajavahemikuga, 5,9 milj. kr. (20,0%) võrra, millest suurem osa langes sisseveo arvele. Sissevedu kasvas 3,6 milj. kr. (24,7%) ja väljavedu 2,3 milj. kr. (15,4%) ning bilans kujunes 1,5 milj. kr. võrra passiivseks 1. a. 0,1 milj. kr. vastu. Kui jälgida aasta esimese 3 kuu bilansi tulemusi kriisieelseil aastail, siis näeme, et see oli järgmine: 1930. a. — 5,2 milj. kr. ja 1929. a. — 5,7 milj. kr. Seega on k. a. bilansi passiivsus kriisieelsete aastatega võrreldes tagasihoidlik.

Väljavedu. — Exports.

Toit- ja maitseainete väljavedu kasvas peamiselt liha ja lihakauba suurenenud väljaveo tõttu. Võrreldes mullusega kasvas liha ja lihakauba väljavedu koguselt 50,2% ja väärtuselt 60,3%. Tõus toimus peamiselt muul kujul sealihaga (peale peekoni) arvel. Viimase väljavedu paisus 156 tn-lt 394 tn-le, seega enam kui 2½-kordseks, kuna väärtuse tõus oli soodsate hindade tõttu veelgi suurem — ligi 3-kordne. Ka veise- ja lambaliha ning lihakonservide väljavedu osutas tunduvat elavnemist, eriti lihakonservid, mille eksport paisus enam kui 6-kordseks. Hoogsat tõusu näitas veel kartuliekспорт, ületades 1. a. esimese veerandi arvud enam kui 2½-kordselt, ning väärtuselt paranenud hindade tõttu — 3½-kordselt. Tähtsama eksportartikli, või, müütk välisturgudele jäi endiseks, kuna munade väljaveo hooaeg ei ole veel alanud ja seetõttu ei ole arvud nimetamisväärt.

Toor- ja poolvalmissaaduste ekspordi langus tuleb panna peamiselt metsamaterjali ja tselluloosi arvele.

Metsamaterjali ekspordi tagasimineku tänavu oleneb raiutud metsa väiksemaist tagavarust, kuna tselluloosi väljaveo kahane mine on tingitud peamiselt ebatühtlasest ekspordi ositusest kuude kaupa, eriti k. a. jaanuaris, mil väljavedu ulatus vaid 383 tuh. kr-ni — 1108 tuh. kr. vastu 1935. a., — seega tagasimineku 725 tuh. kr. võrra. Ehk küll märtsi arvud ületavad tänava 1. a. sama kuu omi, ulatub puudujääk aasta esimesel veerandil 623 tuh. kr-le ehk tagasimineku on suhteliselt 30,5%.

Kaubarühmade osatähtsuse % väärtuse järgi

1. I—31. III 1935.—36. a.

Percentages of Separate Groups of Merchandise
According to Value.

	Väljavedu Exports		Sissevedu Imports	
	1936	1935	1936	1935
I Elusloomad — <i>Animals, living</i>	9,3	0,2	0,1	0,0
II Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	28,1	28,0	11,7	6,5
III Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw and Semi-Manufact. Materials</i>	37,1	45,7	30,0	35,5
IV Valmissaadused — <i>Manufactured Articles</i>	25,5	26,1	57,8	57,8
V Kallismetallid ja kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	—	—	0,4	0,2
Kokku — <i>Total</i>	100	100	100	100

Peale nimetatud kahe aine osutasid kõik teised tõusu. Nii paisus väärtuselt võrreldes mullusega bensiini väljavedu 2-kordseks ja põlevkiviõli ning toornahkade eksport 1½-kordseks. Ka lina ja kumtsarve väljavedu suurenes — esimene 32,8% ja teine 15,2% võrra.

Valmissaaduste rühmas ilmutab suuremat aktiivsust puuvillariide, jämeda linase riide ja tahvelklaasi väljavedu. Võrreldes mullusega paisus väärtuselt puuvilla-

riide väljavedu 37,6%, tahvelklaasi 50,7% ja jämeda linaseriide oma 53,7% võrra. Ka vineeri ja toolipõhjade väljavedu osutas 14,8%-st tõusu, kuna ajalehe- ja trükipaberi eksport jäi ulatuselt peagu endiseks. Tagasiminekut osutasid vaid puuvillase lõnga ja niidi ning džuuatriide ja -kottide väljavedu, esimene 17,6% ja teine 46,2% võrra.

Elusloomade rühmas on eriti märkimisväärne elussigade väljavedu, mis ulatus tänavu 15 909 seale 1,5 milj. kr. väärtuses, kuna mullu esimesel veerandil nende väljavedu ei olnud. Ka hobuste väljavedu ületas tänavu 1. a. arvud väärtuselt enam kui 1½-kordselt.

Sissevedu. — Imports.

Sisseveos näeme tõusu kõigis olulisemais rühmades, kuid eriti tugevalt ilmneb see toit- ja maitseainete ning valmissaaduste juures. Võrreldes 1. a. esimese 3-kuu andmeiga kasvas väärtuselt toit- ja maitseainete sissevedu enam kui 2-kordseks, valmissaaduste 24,7% ja toor- ning poolvalmisainete oma 5,4%.

Valmissaaduste rühmas paisus kõige enam transportvahendite, metallide, jõu- ja töömasinate ning elektrimasinate, aparaatide ja -tarvete sissevedu. Võrreldes mullusega suurenes väärtuselt transportvahendite import ligi 2-kordseks, kuna metallide, jõu- ja töömasinate, elektrimasinate, -aparaatide ja -tarvete sissevedu kasvas 1½ kordseks.

Toor- ja poolvalmisainete rühma tähtsamaist aineist kasvas toornahkade,

toortubaka, villa, petrooleumi, bensini ja puhastamata väävli sissevedu, kuna džuuudi, kivisöe ja koksi ning väetiste sissevedu vähenes. Võrreldes 1. a. esimese veerandiga suurenes toornahkade 72,7%, toortubaka 14,2% ja villa sissevedu 8,7%, kuna väetiste import kahanes 33,1% võrra.

Toit- ja maitseainete sissevedu paisus peamiselt erakordse rukki- ja suhkruimpordi tõttu Lätist. Peale nimetatud ainete kasvas väärtuselt võrreldes mullusega heeringate sissevedu enam kui 2½-kordseks ja suhkruimport enam kui 2-kordseks, kuna soola sissevedu jäi endiseks.

Tähtsamate välisriikidega tõusis kaubavahetus k.a. esimesel veerandil (võrreldes 1.a. sama ajavahemiku andmetega): Saksa, Rootsi, Soome, P.-Am. Ühendriikide, Läti, Norra, Prantsuse, N. S. V. Liidu, ja Leeduga, kuna kahanes Briti, ja Poolaga. Nimetatud riikidega oli meil k.a. esimesel veerandil kaubavahetuse bilanss aktiivne: Britiga + 2,4 milj. kr. Rootsiga + 749 tuh. kr., Soomega + 549 tuh. kr., Prantsusega + 500 tuh. kr., Norraga + 444 tuh. kr. ja Poolaga + 99 tuh. kr., kuna passiivne oli Saksaga — 2,2 milj. kr., P.-Am. Ühendriikidega — 1,5 milj. kr., Lätiga — 650 tuh. kr., N. S. V. Liiduga — 292 tuh. kr., ja Leeduga — 76 tuh. kr. Kõrvutades k. a. esimese veerandi andmeid 1. a. sama ajavahemiku omadega näeme aktiivsuse tõusu: Rootsi, Soome, Prantsuse, Poola ja Norraga ning kahanemist: Briti, Läti ja Leeduga, kuna passiivsus silvenes Saksaga ja P.-Am. Ühendriikidega.

ÕHUSÖIT 1935. A. — AIR TRAFFIC IN 1935.

Neljal lennuliinil (Tallinn—Helsingi, Tallinn—Leningrad, Tallinn—Riia—Königsberg ja Tallinn—Riia—Varssavi) sooritati 1935. a. 1568 lendu lennates 331 310 km. Aasta varem olid mõlemad arvud veidi suuremad. Lennuliinide tegevuseks oli peamiselt reisirijate- ja pagasivedu, väiksemal määral veeti kaupu ja toimetati posti.

Veod lennuliinidel ei kasvanud 1935. a. enam nii jõudsasti kui aasta varem:

	Tallinna To Tallinn	Tallinnast From Tallinn	Traasidina läbi Tallinna	Transiit Tallinn	Kokku — Total 1935	1934	1933
Reisirijate vedu —							
Passenger transp.	8 913	3 896	322	8 131	7 608	4 212	
Kaubavedu kg —							
Freight transp., kg	7 842	4 454	13 090	24 586	7 649	3 206	
Pagasivedu kg —							
Baggage tr. kg	47 256	46 115	5 732	99 103	94 777	46 580	
Postivedu kg —							
Mail kg	5 083	4 156	1 865	11 104	12 084	6 841	

Reisijaid liikus 1935. a. lennuteel kogusummas 8131, eelmisest aastast enam seega 6,8% võrra. Reisijate arv koosneb peamiselt Tallinna saabunud ja siit väljunud reisi- jaist, kuna läbisõitnud reisijaid oli vähe.

Kaubavedu lennuliinil ei ole suur, näitab aga sealjuures aasta-aastalt tõusutendentsi. 1935. a. veeti kõigil lennuliinil kolm korda enam kaupa kui aasta varem. Kaubaveo koguarv tõusis 24 886 kg. Juurdekasvu põhjustas peamiselt transiitvedu. Üldkaubaveos oli 1935. a. transiitvedu 13 090 kg ehk 52,5%, aasta varem ulatus transiitvedu ainult 897 kg-ni. Ka sisse- ja välja-

vedu õhuteel suurenes 1935. a. võrreldes eelmise aastaga.

Pagasivedu õhuteel on ligi neli korda suurem kaubaveost samal teel. Pagasit veeti 1935. a. 99 103 kg eelmise aasta 94 777 kg vastu.

Postivedu õhuteel ulatus 1935. a. 11 104 kg-ni, olles eelmisest aastast väiksem 8,1% võrra. Vähenemine toimus kõikide liinide arvel peale Tallinn—Helsingi.

Kokkuvõttes tuleb tähendada, et tegevus, arvestades kõiki vedusid, oli märksa elavam Tallinn—Riia—Königsbergi ja Tallinn—Helsingi liinil kui Tallinn—Leningradi ja Tallinn—Riia—Varssavi liinil.

TÖÖBÖRSI TEGEVUS 1.—15. IV 1936.

Registreeritud töötute arv oli 15. IV k. a. kõigis tööbörsides kokku 486, neist 75 meest ja 411 naist. Aasta tagasi oli samal ajal registreeritud töötute arv 1 487.

Aprilli esimesel poolel registreeriti aruandeaasta jooksul esimest korda 30 töötut. Sama aja jooksul paigutati tööle 509 töötut. Arvates 1. VIII 1935 — 15. IV s. a. paigutati tööle 6 805 töötut.

Vahetalituse alal registreeritud töövõtjate arv oli 15. IV k. a. kõigis tööbörsides kokku 1 060, neist 634 meest ja 426 naist. Aasta tagasi oli samal ajal registreeritud töövõtjate arv 1 564.

— ACTIVITY OF LABOUR EXCHANGES.

Aprilli esimesel poolel registreeriti aruandeaasta jooksul esimest korda 317 töövõtjat. Sama aja jooksul paigutati tööle 383 töövõtjat. Arvates 1. VIII 1935—15. IV s. a. paigutati tööle 6 928 töövõtjat.

1. IV—15. IV s. a. oli tööbörsides registreeritud tööpakkumisi 2 099, sama aja jooksul rahuldati tööbörside kaudu 892 tööjõu nõudmist ning 15. IV s. a. oli tööbörsides vabade kohtade arv 1 207, neist 522 nõudmist nais- ja 685 nõudmist meestöölise peale.

Avalikel ja talviseil tööl töötas 15. IV s. a. mees- ja naistöölisi kokku 1 927.

LÜHIUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Riigi Turbatööstuse juhatus esitas Põllutöoministeeriumile märgukirja riigiturbarabade kasutamise tingimuste muutmise küsimuses. Märgukirjas taotletakse Riigi Teatajas nr. 23 — 1929. a. art. 150 avakdatud Põllutöoministri juhtnõuoride muutmist ja turbarabade kasutusmaksu alandamist ning valmistatud turba vabastamist tasumaksust; riigitulude vähenemist ei võiks sellest järgneda, kuna turbarabade kasustamine suureneks, mille tagajärjel saaks metsatooteid realiseerida tulusamalt. Peale selle nõuab meie küttemeete turg rahuldamist ja metsade vähenemise vältimiseks tuleb meil võtta kasutamisele turvast senisest hoopis suuremal määral.

● 21. IV k. a. lastakse postiasutisist miili-

gile uued 10-, 20- ja 50-sendised postmargid riigivanema K. Pätsi näopildiga.

● Muudatusi posti-telegraafi-telefoniasutiste ja -abiasutiste võrgus:

Viidi üle Viljandimaal, Olustvere postiagentuur ja telefonikõnepunkt eraisiku juurest Olustvere raudteejaama ja Valgemaal, Pikasilla postiagentuur ja telefonikõnepunkt erakauplusest Pikasilla koolimajja.

Avati telefonikõnepunktid: Harjumaal, Laane ja Määraküla ja Tallinnas „Tallinn-Alevi“ nimetuse all.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● E. Sulbile, Tallinnas, õuna 18 mööblitööstuse sisseseadmiseks. Ette-

võttes leiab tööd 15 töelist. Jõuandjaisks elektrimootorid, kogujõuga 8,5 h. j. Valmistatakse igasugust mööblit.

● J. Olberg & J. Maltsile, Pärnus, Possieti 3 kudumistöökoha sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 12 töelist. Jõuandjaisks elektrimootorid, kogujõuga 1 h. j. Valmistatakse siid- ja villast peartükuid, saale ja musterlauakatteid.

● M. Furmansky & Pojad, Tartus, Kroonuaia 76 asuvas saeveskis ja kastitehases töö algamiseks. Ettevõttes leiab tööd 30 töelist. Jõuandjaisks 100 h. j. aurumasin. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali ja pakk-kaste milledest umbes 70% eksporditakse.

● T/ü „Ehitusmaterjalide tööstusühing „Silur“ — P. Teder, A. Komendant ja E. Siidam'ile, Tallinnas, V.-Lasnamäe 5 ehitusmaterjalide tööstuse sisseseadmiseks ja seal töö algamiseks. Ettevõttes leiab tööd 15 töelist. Valmistatakse paeparketti, trepiastmeid, sokkel- ja äärekive ning mitmesuguseid tsementbetoontooteid.

● N. Raag'ile, Tallinnas, Pronksi 1,

elektriühemementide ja -patareide tööstuse „Ika“ sisseseadmiseks ja seal töö algamiseks. Ettevõtte annab tööd kuni 20 töölisele. Valmistatakse mitmesuguseid elektrikuivelemente ja -patareid telefoni, radio, taskulampide jm. otstarbeiks.

● A. Nikopensiusele, Kioma vallas, Võrumaal, saeveski sisseseadmiseks ja seal töö algamiseks. Ettevõttes leiab tööd 20 töelist. Jõuandjaisks lokomobiil 8 h. j. Valmistatakse mitmesugust ehitusmaterjali.

● M. Hakkaja ja pärijad, Tartus, Aleksandri 46 asuva seebivabriku „A. Fredericking“ ümberehitamiseks ja laiendamiseks.

● A. Kreilile, Tartus, Raekoja 20 asuvas vilditööstuses töö algamiseks. Ettevõttes leiab tööd 15 töelist. Jõuandjaisks 25 h. j. aurumasin ja elektrimootor 25 h. j. Valmistatakse tahvelvilti ja mitmesuguseid vilttooteid.

● Aug. Kuusikule, Tartus, Riia 42—48. asuvas kudumistööstuses töö algamiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töelist. Jõuandjaisks elektrimootorid, kogujõuga 25 h. j. Kootakse mitmesugust villast riiet.

RAHANDUS

VÄLISVÖLGNEVUS 1. I 1936. — FOREIGN INDEBTEDNESS 1. I 1936.

Viimase kolme aasta kestel on korraldatud neli ankeeti ettevõtete ja isikute välisvõlgnevuse kohta Eestis, nimelt 1. XII 1932, 1. X 1933, 1. X 1934 ja 1. I 1936.

Ankeedi andmeil moodustas välisvõlgnike arv ja välisvõlgade summa:

Välisvõlgnike arv ja välisvõlgade summa:

Number of Foreign Debtors and Amount of Foreign Indebtedness.

Arv	Number	Summa milj. kr.	Amount Milj. kr.
1. I 1936	385	48,5	48,5
1. X 1934	271	34,0	43,8 ¹⁾
1. X 1933	515	50,8	53,6 ²⁾
1. XII 1932	34,1	54,0

1935. a. XII Ekr. kursi alusel võrdkaalustatud summa Amount Weighted on Basis of Rate of Ekr. in December, 1935.

Võlgnike arv ja võlasumma on suurelt kõikunud. Selle nähtuse põhjusi on mitu. Välisraha äravoolu tõkestamise eesmärgil piiratud välisvaluutamüük 1932/33. a. paisutas tõenäoliselt välisvõlgnike arvu ja välisvõlasummat võrreldes vahutamääruste kehtimahakkamisajaga, ning ergutas ühtlasi nimetatud asjaolu võlgnikke teatama omist väliskohustisist, kuna registreerimine oli teatud määral välisraha nõudmise rahuldamise eeltingimuseks. 1933. a. jäi olukord välisraha alal üldiselt endiseks. Endiste välisvõlgade tasumisvõimalused jäid piiratuiks ja väliskohustisi suurendavate uute tehingute eel kindlustati tavaliselt neist tekkiva välisraha nõudluse rahuldamist. Neil asjaoludel puudusid põhjused välisvõlgade seisu suuremaks muutumiseks 1933. a. Kui välisvõlasum-

¹⁾ Arvatud juurde 8 suurettevõtte hinnatud kohustiste summa (9,8 milj. kr.).

²⁾ Arvatud maha pankade võlad (6,3 milj. kr.) ja arvatud juurde 6 suurettevõtte hinnatud kohustiste summa (5,8 milj. kr.).

ma kasvavast siiski umbes $\frac{1}{2}$ võrra võrreldes eelmise aastaga, siis on see peamiselt krooni ümberhindamise tõttu vajalikkussaanud ümberarvutuste tulemus.

Krooni ostujõud osutus 1. X 1935 väiksemaks suurema osa välisvaluutade suhtes üle 50% võrreldes eelmise aasta ametliku kursiga (dollari suhtes moodustas EKr. ostujõu langus vaid 6% ja dollareis oli väljendatud 46% välisvõlgade summast 1. X 1933). Eraldades pankade kohustised (6,3 milj. kr.), mis teisil aastail jäid arvestamata, arvates juurde andmed mitteesitanud 6 suuretevõtte hinnatud välisvõlgade summa (5,8 milj. kr.) ning arvestades EKr. ümberhindamisest tekkinud vahet, saame väliskohustiste seisuna 1. X 1933 ja 1. XII 1932 ligikaudu võrdsed summad.

Välisraha tagavarade suurenedes 1934. a. avardusid selle hankimisvõimalused. Rahuldumist leidsid kõik enamvähem õigustatud valuutanõudmised. Muutunud olukord võimaldas endiste kohustiste suuremamaäralist tasumist, ent põhjustas ühtlasi ka välisvõlgnevusandmete esitamatajätmise juhtumite sagenemist. Viimase asjaolu ja mõnede ettevõtete liikide täielise puudumise tõttu vajavad 1934. a. andmed ligikaudsegi võrreldavuse saavutamiseks teatud korrektiivi. 1934. a. andmeid mitteesitanud ettevõtete hulgas oli 8 suuremat, kelle väliskohustiste summa ulatus 1. I 1936. a. 9,8 milj. kr-le, s. o. peagu summa, mille võrra viimane aasta ületas eelmise. Need ettevõtted olid kahtlemata koormatud väliskohustisega ka 1. XII 1934. a. (suurelt osalt vajasid tegutsemiseks välisrahaid) ligemale võrdses suuruses. Seda tõendab 31 teise suurema ettevõtte välisvõlgnevuse liikumine 1933—1935. a. Nimetatud ettevõtete väliskohustised, moodustades kõigil aastail kaugelt üle poole vastavast üldsummast, ulatudes 1. X 1933. a. 30,4 milj. kr., 1. X 1934. a. 26,7 milj. kr. ja 1. I 1936 25,9 milj. kr-le. Samalaadset liikumist võib oletada nimetatud 8 ettevõtte juures ja välisvõlgnevuse alal üldse. Ilmnev välisvõlgnike arvu ja eriti väliskohustiste summa kasvu 1935. a. ei tule panna seega välisvõlgnevuse suurenemise, vaid vastava ankeedi korralduse alal toimitud muutuste arvele. Loomu-

Väliskohustiste seis 1. I 1936. a. (firmade juures korraldatud ankeedi andmeid):

Total Foreign Indebtedness of Firms on 1 I, 36.
(According to data gathered from individual firms).

	Võlgnike arv Number of Debtors	Kaupade sisseveo alal 1000 kr. In Respect to Im- ports of Goods	Mitte kaupade sisseveo alal 1000 kr. Others	Kokku — Total 1000 kr.
Inglise	190	6881	7396	13777
Holland	64	850	8575	9425
Saksa	292	8579	5376	8955
Taani	44	180	2075	2255
Soome	87	943	555	1498
Prantsuse	102	798	692	1490
Ameerika	21	1249	16	1265
Rootsi	104	957	156	1113
Egiptus	1	869	—	869
Šveits	52	153	575	728
Läti	48	273	287	560
Leedu	12	8	414	422
Tšehhoslovakkia	94	205	24	229
Itaalia	26	128	49	177
Luksemburg	3	163	—	163
Belgia	30	161	0	161
Poola	28	115	21	136
Vene	9	121	2	123
Türgi	3	32	3	35
Bulgaaria	4	31	—	31
Austria	34	16	13	29
Norra	16	14	7	21
Lichtenstein	1	—	13	13
Ungari	14	4	6	10
Kreeka	3	9	0	9
Portugal	3	4	3	7
Brasiilia	1	6	—	6
Alžäär	1	—	6	6
Palestiina	1	3	—	3
Rumeenia	2	—	2	2
Süüria	1	—	2	2
Serbia	1	—	1	1
Hispaania	1	0	—	0
Jaapan	1	0	—	0
Jugoslaavia	1	—	0	0
Danzig	1	0	—	0

likult ei haara ka viimane ankeet kõiki väliskohustisi, ent puuduvate osatähtsus ei tohiks olla suur. Üldiselt võime konstateerida seega väliskohustiste vähenemist viimaseel paariil aastal ligemale 10 milj. kr. võrra. Selle nähtuse peapõhjusteks on tõenäoliselt endiste kohustiste tasumine ja osalt ka väliskrediitide keskmise aja lühendamise ühenduses üksikute kaubaretsejate ja võlausaldajate maade osatähtsuse muutumisega. Väliskohustiste summa

kaupade sisseveo alal ja sisseveetud kaupade väärtuse summa suhe oli kahel viimasel aastal 1:4, mis annab väliskohustiste summa neljakordse läbikäigu aastas ehk keskmiseks krediidikestuse ajaks väliskaupade ostu alal 3 kuud 1935. ning 1934. a. Arvestades andmete puudulikkust 1934. a. (andmete mitteesitamist mitme suurettevõtte poolt, mis nähtus ilmnos väiksemal määral ka 1933. a.) tuleb hinnata tähendatud aasta läbikäiku märksa aeglasemana ja krediidi vältet pikemana kui 1935. a., ehkki endisil aastail tekkinud kohustiste osatähtsus oli viimasel aastal arvatavasti väiksem. Neil asjaoludel jäi välisvõlgnevuse paisumine 1935. a. ära, ehkki tööstuse ja kaubanduse arengu järgi oleks seda võinud oodata möödunud aastal. Väliskrediidi kasvu mõjutab takistavalt ka krediidihankimise võimaluse laienemine sisemaal.

Kohustiste üldsummast langes 202 kaubandusettevõttele 10,4 milj. krooni, 135 tööstusettevõttele 32,3 milj. kr. ja 48 muule ettevõttele (kindlustusseltsid jne.) ning isikuile 0,8 milj. kr. Suurimaks võlausaldajaks oli Inglise 13,8 milj. kr-ga. Ses summast oli inglise firmade siinsete osakondade kohustisi üle 5,5 milj. kr., moodustudes osalt kaubaladude väärtuse summast, osalt muist kohustisist. Mainida oleks, et rõhuv enamus nime-

tatud summast oli jäänud andmata üles eelmiste ankeetide puhul.

Väliskohustiste hulgas leidus ka summasid, mis tulnuksid tasuda enne 1. I 1936, ent mõningail põhjusil, peamiselt sõltuvalt võlgnikest, olid jäänud tasumata. Väliskohustisi oli 1. I 1936 möödunud tasumistähtajaga üldsummas 5,1 milj. kr. sellest kaupade sisseveo alal tekkinud võlgu 3,8 milj. kr. ja muid võlgu 1,3 milj. kr. Suuremal määral jäi tähtajal tasumata võlgu Inglisele (1,5 milj. kr.), Saksale (0,9 milj. kr.) ja Prantsusele (0,5 milj. kr.). Andmed välisvõlgade tasumistähtaegade kohta olid üldiselt puudulikud ja neid tuli täendada osalt vastavate hinnete abil. Siiski selgub, et suur osa väliskohustisi, eriti mitte kaupade sisseveo alal, on pikaaegsed finantskrediidid. Välisvõlgu tähtajaga pärast 1936. a. oli üldse 12,4 milj. kr. sellest kaupade sisseveo alal 0,9 milj. kr., ja muul alal 11,5 milj. kr.

Suuremaks pikaaegse krediidi andjaks olid Inglise (7,0 milj. kr.), Saksa (2,0 milj. kr.), Taani (1,3 milj. kr.), Hollandi (0,8 milj. kr.) ja Prantsuse (0,6 milj. kr.). Välisvõlgadelt 1935. a. eest makstaolevate intresside summa ei olnud suurelt osalt veel selgunud teatelehtede esitamise ajal. Tõenäoliselt see ei ületa 1934. a. vastavat summat, mis ulatus 750 tuh. kr-ile.

LAEVANDUS

PRAHIINDEKS MÄRTSIS JA PRAHID APRILLI ESIMESEL POOLEL. FREIGHT INDEXES FOR MARCH AND FREIGHT IN FIRST-HALF OF APRIL.

Märtsi prahiindeksite kokkuvõtted näitavad, et laevade prahid neil vedudel, kus ei kehti minimaalnormid, on jõudnud 1935. a. madalale tasemele, kuigi üldindeks näitab tõusu. Toome võrdluseks „Lloyds List'i“ tuntud indeksi üksikute veorühmade kohta, (1923 = 100):

	märts 1936	märts 1935	veebr. 1936
Euroopa	68,12	68,08	69,62
P.-Ameerika	67,48	59,75	67,57
L.-Ameerika	68,45	63,59	69,88
L.-India ja Aafrika	80,57	74,44	82,00
Vaikne Ookean, Austraalia	60,92	52,71	59,90
	69,11	63,71	69,89

Euroopa prahid kujunesid üksikute rajoonide järgi:

P.-Euroopa kuni Hispaaniale süte- ja rauamuldade vedu	63,90	63,56	66,01
L.-Euroopa, Vahemeri	72,85	72,60	73,23

Prahiindeks on ülemaailmselt küll kõrgem kui aasta tagasi, kuid Euroopa vedudel on indeks täpsalt sama, mis 1935. a. See kehtib küll ainult nende vedude kohta, mis on võetud aluseiks indeksi koostamisel, nimelt sõed ja vili inglise sadamasse. Kui arvestada veel teisi vedusid, eriti metsamaterjale, kus minimaalprahtide kehtimapaneku taga-

järele hinnad on vähe kõrgemad 1935. a. sama aja omadest, oleks piit teine. Kuid metsavedusid on märtsis äärmiselt vähe, nii et neid ei saa arvestada, ja toodud indeks ise loomustab küllalt kujukalt üldseisundit. Võrreldes k. a. veebruariga langesis märtsi prahtid Euroopa vedudel 2,15%, koguindeks aga 0,8%. Läänud aastal hakkasid prahtid tõusma juba märtsis, kuna s. a. isegi märts ei toonud veel pööret. Kuna s. a. tõusid laevadel mitmed kulud, võivad märtsi tegevuse tulemused olla nõrgemad läinud aastast. See järeltas ka rohkel arvul laevade seismapanekut põhjapoolseis mäis, kus laevad sõidavad ilma riikliku juurdemaksuta.

Ka aprill ei toonud senini paranemist promtlaadungeile. Viljavedu üleookeani oli võrdlemisi loid. Oodatakse P.-Ameerika sadamate lahtiminekut arvatavasti aprilli teisel poolel ja sealsete suurte tagavarade realiseerimist, mistõttu L.-Ameerika veod tõmbusid tagasi. Üldiselt on tonnaaži paikkumine

seetõttu ülekaalus ning veohinnad kõigil reguleerimata veoturgudel madalad. Ainult reguleeritud turgudel püsisid hinnad miinimumnormides, mis mõjutas ka metsaveoprahte P.-Euroopast, milliseid aprilli keskpaiku juba ilmus turule, kuna L.-Soome sadamais kuni Kotkani avati navigatsioon aprilli esimesel poolel. Üldise on metsamaterjalide müük k. a. märksa elavam kui l. a., mida mõjutab metsaeksportõrde poolt kokkulepitud toodangu ositamine. Ka hinnad on metsamaterjalidel kõvenenud. Viimane asjaolu mõjutab osalt ka prahtiturgu, kuna elavama ekspordi ja kõvenenud hindade puhul võib maksta ka veo eest. Üldiselt sõlmitakse seetõttu prahte viimasel ajal metsaveol miinimumnormide alusel.

Eesti laevadest oli aprillis suurem osa omal arvel sõitvaid laevu seisus, kasustades seisuaega laevade parandustöödeks. Mai alguks metsaveosesooni avanemisega on oodata kogu laevastiku sõituminekut.

TALLINNA SADAMA TEGEVUS MÄRTSIS 1936. A. — TALLINN HARBOUR.

Märtsis tuli välissõidust Tallinna sadamasse 54 laeva mahuga 34 234 net rgt ja väljus 53 laeva mahuga 33 698 net rgt. Märtsi laevade läbikäik Tallinna sadamas on väiksem eelmisest kuust, kuid veidi suurem samast kuust eelmisel aastal. Märts kuulub üldse kuude hulka, mil laevasõit on vaikne.

Kaupu veeti märtsis laevadega Tallinna välismailt 15 008 tn (eelmisel kuul 15 809 tn) ja Tallinnast välismaale 20 562 tn (eelmisel kuul 22 905 tn). Üldise veeti käesoleval aastal esimese kolme kuu jooksul kaup laevadega rohkem sisse kui samal ajal läinud aastal. Nimelt toodi tänavu laevadega sisse 58 344 tn eelmise aasta 41 794 tn vastu ja veeti välja 62 922 tn eelmise aasta 53 709 tn vastu. Kaaluvamaiks veoartikleiks olid

sisseveos: vili, toit- ja maitseained, kivisüsi, naftasaadused, metallid ja keemiakaubad. Väljaveos: vili, kartul, karjasaadused, metsamaterjal, tselluloos, kaltsiitkivi, põlevkivisaadused, vineer- ja vineeresemed.

Märtsi sisseveos ulatub eesti lipu osatähtsus ainult 23,0%, esikohal 56,7%-ga on saksa lipp. Väljaveost tõimus kolmandik eesti laevadel ja 27,3% saksa omadel.

Reisijaid veeti märtsis sisse 508 isikut ja välja 477 isikut, eelmisel kuul oli reisijatevedu veidi suurem.

Rannasõit oli märtsis sama väike, nagu eelmisel kuul. Sisse tuli ainult kolm laeva mahuga 279 net rgt ja väljus 1 laev mahuga 136 net rgt.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

Möödunud nädalal jätkus võihindade langus välisturgudel. Nii moteeriti Manchesteris eesti võihinnaks 87—89 š cwt eelmise nädala 90—92 š vastu. Seega lõdvenes tegeli-

kult Inglisest saadav võihind ligi 5 snt kg-lt. Saksast saadav võihind nõrgenes aga 108 RM-lt 102 RM-le 100 kg kohta ehk 8 snt kg-lt. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud

VALUUTAHINNAD.
EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ ine. eest				1 £ eest \$.	
	Eesti krooni				Saksa mk. ine.	
	20. IV. 1936		11. IV. 1936		20. IV. 1936	11. IV. 1936
Ost	Müük	Ost	Müük	1936	1936	
\$ (dollar)	366	374	366	374	4,9406	4,9406
£ (Inglise n.)	1811	1835	1811	1835		
Saksa riigimark	185,00	188,50	185,00	188,50	12,28	12,27
Soome mark.	7,98	8,10	7,98	8,10	227,00 ¹⁾	227,00
Prantsuse fr.	24,15	24,45	24,15	24,45	74,81	74,94
Belgia belga	62,00	63,00	62,00	63,00	29,192	29,205
Helveetsia fr.	119,45	120,95	119,95	120,85	15,155	15,16
Itaalia liir	—	29,60	—	29,50	62,62	62,62
Eesti kroon	—	—	—	—	18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon	93,40	94,60	93,40	94,60	19,395	19,395
Taani kroon	80,86	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon	90,95	92,15	90,95	92,15	19,902	19,902
Tšehhoslov. kr.	15,10	15,40	15,10	15,40	119,43 ¹⁾	119,43
Hollandi kulden	248,50	251,50	248,70	251,70	7,2825	7,2776
Läti lair	—	118,30	—	118,30	15,12 ¹⁾	15,12
Červ. rubla	—	—	—	—	24,97 ¹⁾	24,98
Austria šilling	68,85	70,25	68,85	70,25	26,31 ¹⁾	26,35
Ungari pengő	—	—	—	—	23,25 ¹⁾	23,25
Poola złot	68,95	69,95	68,95	69,95	26,25 ¹⁾	26,25
Leedu lit	60,90	62,40	60,90	62,40	29,25 ¹⁾	29,25
Danzigi kulden	68,95	69,95	68,95	69,95		
Hispaan. peseta	49,90	50,90	49,90	50,90	36,13	36,16

¹⁾18 IV 1936

voikoguste vahekorra kujunemisele noteeriti meie eksportvõihinnaks 116 snt kg. eelmise nädala 121 snt vastu.

Võituru seisundi kujunemine on viimaseil nädalail mõjustatud Euroopa karjamajanduslike maade hooaegsest võipakkumise suurenemisest. Seevastu näitavad aga ookeanitaguseist maist saabuvad voikogused järjest vähenemist, mis oli soodus vastavate maade võihindade liikumisele Inglises. Nii oli võihindade liikumine viimaseil nädalail enne pühi Inglises mitmeti tähelepanuväärt, kuna ookeanitaguste maade võihinnad kõvenesid samal ajal, kui teiste omad nõrgenesid. Mõõdunud nädalal oli aga turu seisund üldiselt vaiksem pühade-eelsest ning hindade langus kõikide maade võil enamvähem ühtlane.

Vaatamata, et Uus-Meremaal oli võitoodang alates mõõdunud aasta detsembrist kõrgem kui mõõdunud aastal, oli või sissevedu Inglisse ookeanitaguseist maist märtsis vaiksem kui mõõdunud aasta samal kuul. Nii veeti käesoleva aasta märtsis ookeanitaguseist maist Inglisse võid umbes 960 000 kasti mõõdunud aasta sama kuu 1 260 000 kasti vastu. Või sisseveo vähenemist põhjustas peamiselt võitoodangu ja väljaveo langus Austraaliast. Nii oli, näiteks, märtsis Aust-

raallias kontrolljaamadesse sissetulnud voikogus 45% võrra väiksem mõõdunud aasta samast kuust ja käesoleva tootmisaasta 9 kuu vältel madalam 19% võrra. Praeguste andmete järgi võib oletada, et võipakkumine ookeanitaguseist maist püsib vähemalt juulini alla mõõdunud aasta taseme, soodustades seega üldist võituru seisundi kujunemist.

Euroopa mais näitab võitoodangu liikumine üldiselt hooaegset tõusutendentsi. Seejuures on aga, näit., Taanist või väljavedu märtsis vähe madalam kui mõõdunud aastal. Seevastu aga näitab või väljavedu Hollandist eriti edukat tõusu võrreldes eelmise aastaga. Ka või sissevedu väiksemaisse importmaisse, näit. Šveitsi ja Prantsusse, on suurenenud ja seda eriti Hollandist.

Kuna võitagavarade seis Inglises on märgatavalt väiksem kui eelmisel aastal ja pakkumises ei ole loota erilist tõusu, näib, et võihindade tõenäoline madalam tase peaks olema juba enam-vähem saavutatud, eriti taani võihinna juures. Seetõttu iseloomustatakse turutendentsi ka kindlamana.

Mõõdunud nädalal läks väljaveetud voikogusest Saksa 1561 tünni Inglisse 1186 tünni ja muud müügid 1 tünn.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1936. a. 1. I kuni 19. IV	1935. a. 1. I kuni 21. IV	1934. a. 1. I kuni 22. IV
	18. IV - 19. IV 1936	8. IV - 12. IV 1936			
VÕI (tonni) <i>Butter (tons)</i>	123,2	141,2	1723,0	1894,2	1563,8
Sellest:					
Saksa . . .	58,7	71,0	751,3	701,7	783,9
Inglisse . . .	64,4	70,2	878,3	977,9	718,2
Belgiasse . . .	—	—	—	39,7	12,1
Soome . . .	—	—	—	—	2,1
MUNAD (tuh. tk.) — <i>Eggs (1000)</i>	45,0	0,4	80,4	1705,0	62,8
Sellest:					
Inglisse . . .	45,0	—	45,0	1409,4	64,2
Saksa . . .	—	—	43,9	0,4	—
PEEKON (tonni) — <i>Bacon (tons)</i>	14,3	43,9	698,9	666,4	883,4
LINA (tonni) <i>Flax (tons)</i>	60,8	463,7	3334,8	2293,6	1747,2
Sellest:					
Inglisse . . .	—	86,9	1809,1	1789,9	1199,5
Belgiasse . . .	50,8	210,6	955,4	70,3	51,0
Soome . . .	10,0	—	336,5	11,2	40,3
Saksa . . .	—	—	100,8	330,4	356,0
Prantsusse . . .	—	166,1	529,7	10,3	60,5

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul Inglises valitseb nõrk tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering langes veel 2 š tsn. 80 š-le tsn. Nelja nädala jooksul langesid peekonihinnad Londonis 8 š tsn. ehk 10%. Seega langesid peekonihinnad Londonis juba alla eelmise aasta taseme 4 š võrra.

Kuid peekonsigade noteeringud liiguvad meil vastupidises suunas vaatamata turu nõrgenemisele Inglises. Peekonsigade noteeringut tõsteti möödunud nädalal taas 2 senti võrra kg-lt. Kogusummas kõvenes peekonsigade noteering kuu jooksul 6 senti kg-lt ehk ligi 10%.

Võrreldes läinud aasta hindadega on praegune

peekonsigade noteering 17 snt kg-lt ehk 30% võrra kõrgem. Peekonsigade noteeringute tõusu võimaldas elav elussigade väljaveu, mille tagajärjel tapetud sigade arvu lähikäik aprillis on langenud alla läinud aasta taseme. Selle tagajärjel on tõusnud ka tunduvalt sealihahinnad siseturul.

Viimase kolme nädala jooksul tapeti eksporttaramajades 5554 siga, kuid läinud aastal samal ajal 7517 siga.

Möödunud nädalal saadeti Saksa 1490 siga. Viimane saadeti praeguse lepingu alusel läheb teele 30 skp. Kogusummas on saadetud Saksa senini 18 695 siga ja N. S. V. L-u 788 siga.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine pühade-eelsel ja järgneval nädalal oli keskmise. Kuna nõudmine pühade tõttu suurenes, siis kõvenesid ka hinnad keskmiselt 5 senti liha kg-lt.

Rammusate pullide liha maksus 43—52 s. kg, keskmiste pullide liha 42—48 s. kg, lahjade pullide liha 40—45 s. kg.

Samad hinnad olid ka mullikatel.

Lehmade ja härgade liha maksus rammusail 42—51 s, keskmistel 35—42 s. ja lahjadel 30—35 s. kg. Eluskaalu alusel müües tuleks Tallinnas nõuda rammusaist veiseist 28—30 s, keskmisist 23—28 s. ja lahjadest 19—26 s. kg. Veisehindade kujunemise kohta valitseb selgusetus.

Vasikate pakkumine kui ka nõudmine oli suur. Hinnad püsisid eelmisel tasemel 40—60 s piires, samuti ka eluskaaluhinnad. Hinnad püsisid.

Lammaste pakkumine ja nõudmine oli väike. Hinnad endiselt 40—65 s piires, eluskaaluga 28—33 s. Eksportlammaste hinnaks

noteeriti samuti eelmine hind 100—105 s. kg, franko saatejaam eluskaaluna 41—46 s. kg. Hinnad püsisid.

Sealiha pakkumine ja nõudmine suurenes tõttu tõusid hinnad 2 s. kg-lt Liha maksus 56—59 s. kg-lt. Eluskaalu alusel müües tuleks nõuda 43—44 s. kg-st. Hinnad püsisid.

Nahahinnad:

VeisenaHAD: toored, soolamat. 70—80 s. kg, soolatult 85—90 s. kg. Vasikanahad: 4.00—4.25 kr. tk. ja kaalus üle 3,5 kg 1.25 kuni 1.30 kr. Lambanahad: 2.—4.— kr. tk. vastavalt villakogusele. HobusenaHAD: 7—15 kr. tk. ühes laka ja sabaga.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	sealiha	loomaliha	vasikalih	lambaliha
Narva	55—60	45—50	40	60
Tartu	54—60	18—33	20—35	40—50
Viljandi	48—56	27—35	20—30	40—50
Valga	54—58	35	25	25

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Möödunud nädalaga algas meil kanamunade ekspordi hooaeg, kuigi esimene saadeti oli veel võrdlemisi väike (45 000 tk.). Kuna kanamunade tootmine näitab kevadkuul kõigjal tõusu, langevad kanamunade hinnad maaimaturul peagu pidevalt kuni mai lõpp-päevadeni, mil algab uus hooaegne tõus. Seega langes ka meie munakaubanduse algus hooaegsesse hindade langusperioodi.

Meilt väljaveetav kanamunade kogus suundub aprillis tõenäoliselt peamiselt Inglisse ja Tšehhoslovakkiasse, kuna Saksa võime eksportida mune alles mais. Seetõttu tuleb meil käesoleval kui ka järgneval nädalal arvestada munade väljaveol hindade liikumist Inglises kui ka Tšehhoslovakkias.

Munakaubanduse kujunemise kohta maaimaturul on veel raske midagi öelda.

Käesoleva aasta algul võis märkida küll munakoguste läbikäigu elavnemist, kuid viimaseil nädalail on seisund muutunud siiski tagasihoidlikumaks. Nii oli kanamunade väljavedu Taamist märtsis 10% võrra väiksem kui möödunud aastal samal kuul. Seevastu ületab käesoleva aasta kolme esimese kuu vältel kanamunade eksport eelmise aasta sama aja väljaveo 15%.

Kanamunade kokkutulek meil on muutunud elavamaks, kuid siseturu suure tarvitu-

se tõttu püsivad hinnad siiski veel võrdlemisi kõrgel. Viimase asjaolu tõttu on kanamunade eksport ka senini seisnud. Nii maksusid möödunud nädalal kanamunad suurmtüügil Tallinnas 5,5 — 7 snt paar ja väikemüügil 7—10 snt. paar. Teisis linnades maksusid keskmise suurusega kanamunad väikemüügil Tartus 6—9 snt, Viljandis 7—10 snt, Valgas 7—9 snt, Rakveres 7 snt ja Narvas 7—10 snt paar.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad. Harilikult on piimahind peale pühi suurenenud pakkumise tõttu veidi alanenud, tänavu jäi aga püsima. Põhjuseks on üldiselt väike piimatoodang tänavu talvel söödapuuduse ja alaväärtuslike söötade tõttu kui ka asjaolu, et võihind on siseturul võrdlemisi kõrge, nii et pühade ajal ülejäänud piima ei saanud karjapidajad peale pühi turule, seega piimauputust mitte tekitades, vaid ajasid selle kodus läbi ja tegid võiks.

Esmaspäeval, 20. aprillil s. a. noteeriti piimahinnad järgmiselt: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10—11 senti ja müügil piimatööstustele 10 senti liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 9 senti ja müügil piimatööstustele 8 senti liiter.

Piimatööstused piimakauplustele antava piima hinda möödunud nädalal ei alandanud. Nii andis veel möödunud nädalal pealinna suurem piimatööstus II valiku röösk-

piima lahtiselt kauplustele hinnaga 11 senti liiter. Alles käesolevast nädalast alandati kõikide piimaliikide (peale I valiku rasvarikka) hindu tööstuste poolt 1 senti võrra liitrit.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14	11—12	12—15	11—12
Tartu	13—14	—	—	9—10
Narva	11—12	8—9	—	6—7
Viljandi	13	—	—	9—10
Rakvere	12	—	10	8
Haapsalu	12	—	10	8
Valga	—	—	—	9
Võru	—	—	—	8—10

Väikemüügil piimahinnad on enamajaos linnades püsima jäänud, suurem langus esineb vaid Narvas, kus nagu toodud andmetest näha, saadakse linna piimamüügil isegi vähem piimast raha, kui saab seda praeguse võihinna juures piima meiereisse viies.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal näitasid hinnad maailmateraviljaturul tõusutendentsi. Hindade paranemist kutsus esile ootamata madal P.-Am. Ühendriikide talinisu hinnang. Kohaliku põllutööstusministeri hinnangul tõuseb sealne talinisu toodang 493 milj. bušellile, mis on madalam hiljuti toimitud erahinnangust 42 milj. buš. ehk 8% võrra. Teisalt mõjustab hindu tõususuunas ka Kanada ja Austraalia võrdlemisi nõrk esinemine pakkumises ja suurenev nõudmine Itaalia poolt.

Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamail teraviljabörsidel järgmised hinnad

kr. kv. kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

R u k i s: Chicago 7.69 (7.56), Winnipeg 6.20 (6.11), Hamburg (La Plata) 8.08 (8.19);

Väikemüügihinnad siseturul (kr 10 kg).

	Tal-	Tartu	Vil-	Valga	Rak-	Haap-
	linn*)	jandi	vere	salu*)		
rukis	0.18	1.25	1.25	1.10	1.25	0.18
nisu	0.22	2.20	2.00	2.30	1.80	0.20
oder	0.17	1.30	1.50	1.50	1.30	0.13
kaer	0.15	1.15	1.00	1.20	1.00	0.10
rukkijahu	0.20	1.35	1.45	1.35	1.50	0.15
sepijuhju	0.32	2.80	2.80	—	3.20	0.27

*) kg hinnad.

nisu: Chicago 13.24 (12.72), Winnipeg 11.03 (10.76), Hamburg Manitoba I 13.28 (12.95), Liverpool 12.29 (12.17);

mais: Chicago 8.85 (8.63).

Lääne-Euroopa rukkiturgu valitsevad

praegu peagu täielikult Poola ja Leedu, kellele eriti intensiivse pakkumise tõttu nõrgenesid nimetatud riikide kui ka Argentiina rukkinoteeringud Lääne-Euroopa importturgudel.

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linahindade lõdvenemine, mis algas veebruaris, kestab. Linahinna nõrgenemine algas mais kus linakaubandus ei ole kontsentreeritud, püüdes monopolimaas kaunis kõrgel. Märtsis näis, et hind jääb püsima, kuid isis andsid monopolimaad järele ja hind langes veel kiiremas tempos, eriti tegid monopolimaad müüke madalate hindadega millele järgnes hinnalangus ka teisis mais. Eriti tagasihoidlikud näivad olevat linastomises šotlased.

Vaatamata sellele veeti viimaseil kuul lina välja kaunis palju, samuti kuulduv teiste maade müükidest, et väga suuri linatagavaru enam ei ole tagavaraks.

Seepärast näib olevat päris põhjendatud paljude linaäride arvamus, et hinnalangus jääb varsti seisma ja isegi hinnatõus on võimalik.

Meie linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma istungil 17. IV Tallinna Börsi-

komitee ruumes linakokkuostuhinnad franko kokkuostjaladu riiklike standardsortide alusel kg eest sentides järgmiselt:

	Võru- ja Petersimaal	Mujal Eestis
ristna	R 95	94
hoffsdreiband	HD 86	86
dreiband	D 77	76
ordinardreiband	OD 66	65
low-ordinardreiband	LOD 55	54
takuprakk	H 48	42
takk I sorti		55
" II "		43
ehitustakk		17

Tendents langev.

Seega on noteeritud hind 3 senti madalam kui kaks nädalat tagasi.

Kuna linahinna nõrgenemise tõttu muutusid põllumehed müütkides alates veebruarist tagasihoidlikuks, võib linakaubanduse hooaeg venida pikemaks kui eelmisel aastal.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Aprillis oli kartulikaubandus võrdlemisi vaikne. Maal raudteejaamades on ostetud väiksemal määral söögikartuleid Tallinna jaoks ja ka piiritusvabrikutele. Väljaveovõimaluste puudumisel eksportkartuli ostmine seisib.

Aprillis on välja veetud umbes 1 300 kv., mis läksid Rootsi ja Inglisse. Need kartulid saadeti vanadest tagavaradest, mis Tallinna ladudes olemas.

Ei ole ette näha, et lähemal ajal kuigi elavaks võiks minna kartuliekспорт, sest Rootsi ja Inglise on mõlemad väga tagasihoidlikud kartulite ostmiseks.

Lääneranna paadiomanikud on alanud juba ettevalmistusi kartulite ekspordiks, kuid need väevalt enne selle kuu lõppu või mai algust suudavad siit välja minna.

Virumaal on elav nõudmine kartulite järele tärklisvabrikutes, kus praegu maksakse vastavalt tärklise sisaldusele üle 2 kr. kv-st. Samuti ostavad veel mõned piiritusvabrikud kartuleid, kellele suurendatud normid olid piiritust valmistada. Suurem osa piiritusvabrikuid aga lõpetas tegevuse juba märtsis. Piiritusvabrikutes on kartulihinnad ka veidi tõusnud.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 20. aprillil s. a. Börsikomitee ruumes noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: raudteejaamades kr. 2,50 kuni 2,60 kv. Läänerannas kr. 2,60—2,75 kv.

2. Tööstuskartul: tärklisvabrikutes kr. 2,00—2,40 kv, piiritusvabrikutes kr. 2,40—2,60 kv.

Tendents söögikartulil vaikne, tööstuskartulil elav.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Värske aedvilja hind on turul juba langedud tunduvalt. Eriti kiirelt langes salatid, samuti ka rediste hind, kuna värsked kurgid püsivad veelgi heas hinnas.

Salati kg-st maksti käesoleva nädala algul 70—80 snt, kuna eelneval nädalal kõikus selle hind veel 1—1,25 kr. ümber.

Rediste kimbust nõuti Tallinna turul ainult 6 snt, sibulaist 2—3 snt tk. värskest pe-

terselist ja marulaugust 5 snt kimp ja kurkidest 70—80 snt tk. Möödunud aastast üle talve hoitud aedvilja hind püsis endisel tasemel. Nii maksti jaemüügil peakapsa kg-st 20 snt, kaalikate kg-st 15—18 snt, porgandite kg-st 20—25 snt, peetide kg-st 20—25 snt, peterselli ja sellari kg-st kroon. Sigurite nõudmine oli väike, kuna sibulate hind näitas väikest tõusu.

KALATURG. — FISH MARKET.

Enne pühi valitses väga elav nõudmine nii siseturu- kui väljaveo parimate kalasortide järele. Kuid vilu ilmastiku mõjul vähenenud kalasaak ei suutnud rahuldada kõiki nõudmisi, mistõttu kalahindades oli näha suurt tõusu. Nii maksus I valiku koha 2 kr. kg., haug, ahven, linask kuni 1 kr. kg. Ka odavamate kalasortide hinnad tõusid kuni 50%. Vaatamata erakordselt kõrgele hindadele müüdi siiski läbi kõik siseturule saabunud tagavarad.

Peale pühi ilmade soojenedes paranes ka kalatoodang. Saabus juba suuremaid saadetiisi Pärnust: meretint, vimbu, ahvenaid ja koha. Matsalu lahes algav kalapüük andis rahuldavaid koguseid haug ja linaskeid ning sisevetest tuli endisel määral latikaid, haug ja ahvenaid.

Kalade rohkus mõjus hinnalangusele. Eriti madalale langes meretindi hind, milliseid pakuti alla 10 s. kg. Ka teistes kalasortides oli tunduvalt hinnalangus.

Räimeturg. Vilud ilmad mõjusid takistavalt ka räimepüügile. Saagid olid väi-

kesed nii enne pühi kui ka järgneval nädalal. Räimehind püsis 18—30 s. kg. Väike oli ka kilusaak. Kilu maksus 28 s. kg.

Pühade eel oli ka soolakalaturul elav tegevus. Rohkesti nõuti soolasõugu 65—75 s. kg. ja mitmesuguseis nõudes piparkilu. Toosikilu maksus 33—35 s. toos. Suitsukihu õlis (sprotid) 40—45 s. toos.

Värskekala turuhinnad (snt. kg)

	Tallinnas		Tartus		Narvas	
	11. IV	18. IV	18. IV	18. IV	18. IV	18. IV
löhi ja iherus	250—300	200—250	—	—	—	—
angerjas	180—250	180—250	200—250	—	—	—
koha	150—200	90—130	130	100—130	—	—
haug	80—100	45—60	40—50	35—40	—	—
ihes	50—125	50—120	140	90	—	—
ahven	40—100	25—40	30	15	—	—
latik	40—80	30—50	30—45	30—35	—	—
vimb	35—45	25—40	—	—	—	—
särg	30	15	8—15	20	—	—
linask	80—100	45	—	—	—	—
kiisk	15—35	5—25	15	—	—	—
räim	25—30	18—20	20	25	—	—
meretint	45	8—15	12—13	12—13	—	—
rääbis	—	—	50	—	—	—

INFORMATSIOONI OSA

RAHVUSVAHELINE POZNANI MESS. — INTERNATIONAL POZNAN FAIR.

Rahvusvaheline Näitus-Mess Poznamis (Poola) peetakse tänavu 26. IV — 3. V. Messile sõita soovijad võivad varustuda alalistide pääsmekaartidega, mis võimaldavad tasuta

poola viisumi saamist ning mitmeid hinnalandusi sõidul. Kaardid on saadaval Eesti-Poola Kaubandukojas, Tallinnas, Jaani 6., tel. 443-61.

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return.

AKTIVA

15. aprillil 1936. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve:		1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 123 168,66	2. Tagavarakapital — Reserve Fund	704 876,51
välisraha	2 695 382,69	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
2. Vahetsraha — Subsidiary Coin.	1 607 371,41	a) pangatähed liikvel	41 485 434,—
3. Sisevekslid: — Home Bills:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	0 174 149,97	valitsuse	14 231 928,69
põllumajandusl.	1 874 370,49	pankade	7 925 373,34
metsatööstusl.	34 624,96	teised	2 566 611,58
4. Laenud: — Loans and Advances:	10 583 145,42	4. Muud passivad — Other Liabilities	24 724 413,61
valitsusele	—		6 387 343,89
telatele *)	7 952 033,58		
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable			
Property and Equipment	2 979 056,40		
6. Muud aktivad — Other Assets	18 311 909,95		
	<u>78 252 068,01</u>		<u>78 252 068,01</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 55,61 %
 Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 478 377,87
 Includes Ekr. 1 478 377,87 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“

on määratud Konjunktuurinstituudi uurimistööde ja väliskaastöö igakuiseks avaldamiseks Konjunktuurindekseis tuuakse arvuline ülevaade kõigi tähtsamate majanduselundite kohta originaalsel ja piltlikul kujul.

Eesti majanduse ülevaates püütakse anda meie majandusele nähtuste igakülgne objektiivne hinnang. Selle koostamisest võtavad osa ka sektsioonide nõukogud.

Välismaa majanduselust antakse samuti süsteemilisi ülevaateid, käsitledes välisriikides ilmsikstulevaid suundi.

Nende üldiste ülevaadete kõrval esitatakse üksikasjalist tähelepanu pike-mate käsitluste näol tähtsamale üksikaladele (põllumajandus, tööstus, kaubandus, transport, tarbimine, töö- ja palgaolud).

Riigimajanduse osas võetakse üksikasjalisele käsitlusele meie riigimajanduse ta koguulatuses, samuti tuuakse ka ülevaateid tähtsamate riikide riigimajanduse seisukorrast.

Balti riikide kohta toodavad ülevaated toimuvad nende riikide tegelaste kaasabil ja tehniksid kujuneda meie huvitavaks.

Eriuurimustena ilmub rida Instituudi poolt teostatud pikemaajaid töid.

Maailmamajanduse probleeme osas jälgitakse maailmas sündivat murrangut ja majandusstruktuuri muutusi üksikuis riiges.

Ühiskondlike probleeme on osa, kuhu kuuluvad uurimused, mis majandusele kõrval haaravad ka ühiskondlikku elu.

Majandusteooria osa käsitleb tähelepanudavamaid voole kaasaegses majandusteoorias.

Konjunktuuriteooria arenemisest ja konjunktuuriasutiste tööst tuuakse järjekindlalt ülevaateid.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“ ilmub iga kuu algul vihikudena 64—80 lk.

Tellimishind Kr. 8.— aastas, poolaastas Kr. 5.—

ühes nädalikirja „MAJANDUSTEADETEGA“ „12.— aastas, poolaastas Kr. 7.—

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SOOME.

Põllumajanduskrediidi korraldus Soomes. *Organisation of Agricultural Credit in Finland.*

Majanduskriisipäevil päevakorrale tõusnud põllumajanduskrediidi küsimus, mis oli muutumises raskete krediitide tõttu väga teravaks, on senini veel lahendamata. Küsimus ei ole praegu küll enam aktuaalne, sest soome rahaturul on paari viimase aasta jooksul aset leidnud paranemisega võrdlemisi hõlpus saada odavat krediiti ka põllumajandusele, kuid võimalikkude uute kriiside kartusel jätkatakse selle küsimuse uurimist veel praegu. Tahetakse jõuda säärase põllumajanduskrediidi korraldamise juurde, mis väldiks suuremaid vapustusi uute kriiside korral.

Praeguste mõtevahetuste aluseks valmis läinud aastal ettepanek valitsuse erikomiteelt, kes uuris seda küsimust. Ettepaneku kohta on teatanud senini oma seisukohtadest Hypoteekühing, Pankade ühing, Hoiupankade Liit, Pangakontroll-asutis ja hiljuti ka Soome Pank. Arvestamata S. Panka, erinevad teiste nimetatud organisatsioonide seisukohad olulisemas, s. o. krediidi keskendamise küsimuses, täiesti erikomitee seisukohast. Kuigi küsimus lõplikult lahendatakse, on esialgu lahtine.

Erikomitee ettepanekus selgitati andmete varal, milline on soome põllumajanduse praegune võlakoorimis, ja jõuti tulemusele, et see on Soomes võrreldes teiste riikidega enam-vähem loomulik. Dr. Villand'i uurimuse järgi oli põllumajandusvõlgu 1932. a. 4829 milj. Smk. Täiesti võlgadeta või võlgadega alla 25% majapidamise väärtusest oli 71% majapidamisist ja võlgadega üle 50% oli 9,1%. Uurimus selgitas ühtlasi, et võlgnevus kasvab suuremate majapidamiste juures.

Olukord viljaturul. —

Kodumaise rukki müüke oli viimasel ajal vähe. Kontrollialused veskid otsid seda 6 kuu jooksul umbes 25 000 tn, mis on rohkem kui ostud 1933/34. a. kogulõikusest. Arvatakse, et pea lõpevad oma rukkimüügid täiesti tagavara puudusel. Eestist on kontingendiru-

Krediidi andjaist põllumajandusele oli erakapitali (üksikute võlausaldajate) osa 26%, ühistegelikud kassad 21%, hoiupangad 18%, hüpoteegühing, kindlustusseltsid jne. 18%, pangad 17%. Kogu võlasummast oli kindlustatud umb. $\frac{1}{3}$, kuna loomulikuks peetakse, et oleks kindlustatud $\frac{2}{3}$. Kaaludes krediidi korraldust, asus komitee seisukohale, et praegu töötavaist krediitasutisist, kes annavad pika-aegseid krediite põllupidajatele: Suomen Hypoteekkiyhdistys, Maankiinteistöpankki ja Osuuskassojen Keskuslainarahasto, tuleks esimese kahe tegevus lõpetada järkjärgult ja laenu andmine koondada viimase, s. o. Osuuskassojen Keskuslainarahasto kätte. Nii-sugusel korral tuleks aga riigil seda asutist toetada rahaandmisega põhitkapitaal suurendamiseks ja riiklike kindlustuste võimaldamisega.

Komitee lähtus seisukohalt, et ettepanendud koondamise kaudu muutub laenu võtmine lihtsamaks ja odavamaks ning peale selle oleks Keskuslainarahastol kergem kontrollida oma kohalike kassade abil laenu otstarbekust. Komitee ettepaneku arvustajad leiavad, et praegune töösitus Hypoteekkiyhdistys'e ja Osuusk. Keskuslainarahasto vahel on täiesti loomulik, kuna kumbki neist teenib eri põllupidajate ringkondi. Administratsioonikulude vähenemises kaheldakse, kas koondamine annab nimetatud tagajärgi. Igatahes ei oodata sellest aga paremust laenu võtjaile, sest laenu-% need ei suuda palju mõjutada. Eriti ollakse aga Keskuslainarahasto võimaliku muutumise vastu monopolistiks riikliku toetuse abil, sest kardetakse, et see võib muutuda siis huviobjektiks poliitilisele rühmitusele.

Grain Market Conditions.

kist ostetud 10 000 tn, mis peale väikese koguse toimetatud juba kohale. Praeguses olukorras näib juurdevedu välismaalt olevat mõõdapääsmatu. Kas ja kust ostetakse rukkist, on teatud määral sõlmimiselolevaist kokkuleppeist. Kodumaise rukki vähesuse

tõttu on määratud põllutööministri poolt sundlikuks jahvatusprotsendiks senise 25% asemel 5% (s. t. jahvatusel on lubatud kasutada 95% välismaist ja 5% kodumaist rukist). Kodumaise rukki hind püsib esialgselt muutmata.

Kartuli ostuhinnaks on praegu 70 penni kg. Riigi Viljakontor teeb praegu uusi lepinguid kartuliostuks ja määras hiljuti kindlaks ostutingimused. Tingimused on üldiselt endised. Juurde on tulnud võimalus, et kui kartulid tuuakse otsekohe ladudesse või tootja asukohas olevale riigiasutisele, kellele need määratud, makstakse nende kg-lt lisa 2 penni. Kokkulepped sõlmitakse nagu varemgi otsekohe põllupidajatega, kuid kui müüjate

vahetalitajaks tahavad olla kohalikud ärid, sõlmitakse lepingud ka nende kaudu. Viimasel juhul saavad põllupidajad sama hinda, mis vahetul müügilgi, kuna vahetalitajad ärid saavad Riigi Viljakontorilt väikese komisjoni. Kartulikasvatuse laiendamise tõttu on oodata, et lähemal aastail kasvab tunduvalt müügitulev kogus. Suuremate ostude juures, näit. Alkoholiilike poolt, tõusis see viimasel aastail mitmekordseks, võrreldes endiste aastatega. Kartulitoodangu keskmiseks suuruseks arvati 1928—32. a. 859 845 tn — 1935. a. toodang oli 1 317 000 tn. Umbes 5 aasta eest oli aastase müügi suurus umbes 20 000 tn, nüüd umbes 65 000 tn.

1935. a. makstud preemiad. — Premiums Paid during 1935.

1935. a. maksti preemiaid 10 237 224,6 kg võiie Smk. 49 696 480,2 (eelmisel aastal 11 195 368,2 kg ja Smk. 66 965 562,9) mis annab keskmiselt kg-lt Smk. 4,85 (eelmisel aastal 5,98) juustule 4 144 650,1 kg-lt Smk. 10 361 624,1 (eelmisel aastal 3 835 844,2 kg ja Smk. 6 898 682,4) ehk keskm. 2,50 Smk. kg-lt (eelmisel aastal 1,80 Smk.), sealihale 1 461 051 kg Smk. 4 748 409,3 (eelmisel aastal 679 459,5 kg ja Smk. 2 180 743,9) ehk keskmiselt kg-lt Smk. 3,25 (eelmisel aastal Smk. 3,21), kanamunadele 5 717 150,1 kg

pealt Smk. 17 151 450,3 (eelmisel aastal 9 834 706,1 kg-lt ja Smk. 27 802 278,5) ehk keskmiselt kg-lt Smk. 3 (eelmisel aastal Smk. 2,82), loomalihaale 1 137 720 kg-lt Smk. 1 137 720 ja põdralihaale 906 174,5 kg pealt Smk. 1 371 082,60. Keskmise preemia oli kg-lt Smk. 1,51. Eelmisel aastal ei makstud preemiaid looma ega põdralihaalt.

Kogusummas maksti 1935. a. preemiaid Smk. 84 466 766,5, kuna 1934. a. ole see summa palju suurem — Smk. 103 847 267,7.

Kala- ja piimapropaganda. — Fish and Milk Propaganda.

Kala- ja piimapropaganda kestab Soomes edasi. Tööd tehakse üleriiklikult näituste ja mitmesuguste kursuste abil. 29. ja 30. III peeti Helsingis piimapäev, mis oli mõeldud õige laiaulatuslikult ja oli esimene sellelaadne näitus. Näituse eesmärgiks oli selgitada perenaistele piima tähtsust toitaena. Päeva puhul peeti vastavaid ettekandeid ja korraldati raadio teel kõnelusi isikutegega, kes juhivad asutisi, kellel on kokkupuuteid rühvatoitlustamisega, tervishoiuga jne., nagu arstid, tervishoiuasutiste esindajad, sportlased. Ajalehtedes ilmusid ajakohased kirjutised. Kõi-

kides Helsingi algkoolides loeti ette kirjalikult paljundatud referaat koolilaste tervishoiust ühenduses piimaga toitaena. Kala näitus oli 27. ja 28. III. Näituse korraldajad panid rõhku just asja praktilisele küljele, tutvustades külastajaid kalade puhastamis-, valmistamis-abinõudega ja -viisidega ning esitades valmiskalaroogi odavamast kaladest. Näitusel esines ka 3 konservitööstust võrdlemise mitmekesise toodanguga. Näituse korraldajaks on mitmesugused põllumajanduslikud ja naisorganisatsioonid.

Uus väljaveoorganisatsioon. — New Export Organisation.

Hiljuti asutati ja alustas tegevust uus väljaveoorganisatsioon „Uudenmaa Viejät r. y.” mille eesmärgiks on Uudenmaa lääni ja Hel-

singis tegutssevate üksikute eksportöride koondamine uueks keskuseks väiksemate artiklite eksportimisel, millel ei ole senini kesk-

organisatsiooni. Uue organisatsiooni asutajad on arvamisel, et praeguste väljaveoorganisatsioonide huvipiiridest on väljaspool palju artikleid, mille väljavedu on võimalik, eriti soodsalt aga siis, kui on loodud keskkoht, kes valvab säärase artiklite väljaveotingimuste arenemist ja soodustab ning loob tingimusi uuteks müügi võimalusteks. Oma keskorganisatsiooni loomisega arvatakse võivat kergemini vältida ka riiklikku vahelesegamist väljaveoküsimusis. Uue organisatsiooni asuta-

mise suhtes on üksikud ringkonnad asunud juba eitavale seisukohale. Leitakse nimelt, et viimane on võtnud endale sama eesmärgi, mida püüavad teostada Ekspordi-Ühing ja selle abiasutised, mistõttu tekkivat parallelism, mis ei ole asjale kasulik. Uut organisatsiooni peetakse majanduslikult ja mõju võimuit palju nõrgemaks seniseist, ja ei peeta võimalikuks, et ta suudaks teha enam, eriti raskuste võitmiseks välisurgudel, kui senini tehti Ekspordi-Ühingu poolt.

Majanduslääbirääkimised Saksaga. — *Economic Negotiations with Germany.*

Lähemal ajal on oodata Soome ettepanekul läbirääkimiste algamist Saksaga üksikute ma-

jandusküsimuste selgitamiseks, mis jäid lah-tisiks 1. a. lõpul peetud läbirääkimisil.

LEEDU.

Leedu valitsuse läbirääkimised rootsi tikustrustiga.

Negotiations of Lithuanian Government with the Swedish Match Trust.

Juba mõnda aega kestsid Leedu valitsuse ja rootsi tikustrusti vahel läbirääkimised. Tuli selgitada lõplikult, kuidas tasuda rootslasile laenu peale dollarkursi langust. Ühenduses sellega kerkis üles ka rida teisi küsimusi.

Läbirääkimised kestsid poolteist aastat ning alles märtsi lõpul läks korda kirjutada alla esialgsele kokkuleppele. Sel puhul teatatakse järgmist: 1930. a. sõlmiti Leedu valitsuse ja rootsi tikustrusti vahel leping, mille järgi rootsi tikustrust pidi andma Leedule 6 milj. dol. laenu 35 aasta peale 6%-ga aastas, kusjuures tikustrust sai Leedus tuletiku valmistamise ja müügi ainuõiguse. Tikutoosi müügihinnaks määrati 10 leedu centi, kusjuures rootsi tikustrust oli kohustatud igalt tikutoosilt maksma Leedule aktsiisi 3,5 leedu centi, kuid mitte vähem kui 1,5 milj. litti aastas, kuigi tuletikke oleks müüdnud vähem. Ühtlasi pidi tikustrust ehitama Leedu paberivabriku, valmistades siseturu jaoks vähemalt 4 000 tn paberit. Nimetatud laenu oli nähtud ette Leedu põllumajanduse krediteerimiseks Maapanga kaudu. Kuna Leedu poolt ei peetud otstarbekaks anda kogu laenu ühe aasta jooksul välja põllumeestele, ositati laenuvõtmine 3 aasta peale 2 milj. dol. aastas. Peale Kreugeri surma aga ei saanud tikustrust maksta viimast osa laenust enam Leedule välja. Et kompenseerida Leedut, muudeti alglepingut, kusjuures lepiti kokku, et Leedu saadud 4,5 milj. dol. ($\frac{1}{2}$ milj. dol. moodustasid maksmata protsendid jne.) eest maksab

tikustrustile 6% asemel aastas ainult 4,75%. Peale dollari langust tasus Leedu edasi paberdollareis, millega trust ei olnud nõus, nõudes tasumist kuldollareis. Sel moel ulatus kursivahe aastas 1 150 000 litini, mida trust ei tahtnud kaotada, eriti, kus tuletikkude tarvidus langes Leedus viimasel ajal tunduvalt. 1930. a., mil sõlmiti leping, oli aastatarvitus 55 milj. toosi, 1935. a. aga ainult 27. milj. toosi. Aktsiisi 1,5 milj. litti pidi trust ikkagi maksma tuletikkude pealt. Tüli ähvardus minna rahvusvahelisse kohtusse. Selle vältimiseks püüdsid mõlemad pooled jõuda kokkuleppele. Leedu oli nõus vähendama aktsiisimaksu 1,2 milj. litini aastas. Samuti otsustas Leedu korraldada ümber tulemasinate (välgumihkide) tarvitust ja tulekivide müüki. Mehaaniliselt tulesüütajalt hakatakse võtma erilist maksu, 5 litti aastas, sest nende kasutus olevat vähendanud tunduvalt tuletikkude tarvitust, kivid nende tulevad müügile väikesis benderollpakikesis. Seevastu nõustus trust laenu tasumisega paberdollareis. Tuletikkude hind on jäänud veel lahtiseks, selle kohta püütakse hiljem leppida kokku, määrates hinna vastavalt Metsade Departemangult saadava toormaterjali hinnale. Paberit on lubatud trustil valmistada senise 4 000 tn asemel 3 500 tn. Et katta kogu Leedu paberitarvidust, tuleks valmistada kuni 80 eri sorti, millest mõnda läheb väga vähe ja seepärast säärase valmistamine läheb trustile väga kalliks. Paberihinna reguleerimise küsimust, mis

oleneb Leedu teistsist asutisist, kokkulepe ei puuduta.

Mahaaniliste tulestutajate tarvitajailt ha-

katakse nõudma kviitungite esitamist, et vastav maks oleks tasutud igal aastal, ning selle puudumisel — trahvitakse.

BULGAARIA.

Piimasaaduste väljavedu Bulgaariast.

Export of Milk Products from Bulgaria.

Bulgaaria statistika andmeil eksporditi Bulgaariast 1935. a. võid 144 613 kg, lambajuustu aga 1 915 578 kg. Sellest on näha, et Bulgaaria piimamajanduses on täiesti esikohal lamba-piima kasustamine, mida töödletakse juustuks, kuika erilist sorti hapupiimaks. See on tingitud asjaolust, et loomi peetakse peagu kogu aasta karjamaal ning vahest ainult talvekuil neid toidetakse heinaga. Selline loomapidamisviis on aga sobivaim lammaste-

pidamiseks. Bulgaaria piimasaaduste tähtsamaks välisurgudeks on Egiptus ja Palestiina. Ekspordi arendamisele osutab suuri-maks takistuseks külmutusseadisega veoabi-nõude puudumine.

Kogu bulgaaria väliskaubandus on Bulgaaria Rahvuspanka ja Ekspordinstituudi kontrolli all. Viimane määrab igale ekspordifirmale temale teatud maale ekspordida lubatud kaupade kontingendid.

Eesti väliskaubanduse bilanss tähtsamate riikidega märtsis ja 1. I — 31. III 1934.—36. a. 1000 kroonides.

Estonian Trade Balances with Principal Countries, March and. 1. I — 31. III 1934 — 36. (in 1000 kr.)

	Märts			1. I. — 31. III.				March			1. I. — 31. III.				
	Aasta	Väljavedu	Sissevedu	Saldo	Väljavedu	Sissevedu		Saldo	Year	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance
ULDSE— TOTAL	1936	4 847	6 873	-2 026	16 856	18 362	-1 506	Taani . . .	1936	104	265	-152	210	502	-292
	1935	3 978	5 570	-1 592	14 607	14 781	-124	Denmark	1935	97	78	+19	255	210	+45
	1934	3 840	4 591	-751	10 800	11 558	-758		1934	67	47	+20	261	188	+73
Sellest — Thersof:								Holland . . .	1936	148	115	+33	271	430	-159
Briti	1936	1 836	1 144	+ 692	5 558	3 192	+ 2 366	Netherlands	1935	75	116	-40	300	246	+54
United Kingdom	1935	1 592	1 006	+ 586	6 624	2 584	+ 4 040		1934	28	165	-137	142	252	-110
	1934	1 396	698	+ 698	3 878	1 778	+ 2 100	Belgia	1936	87	106	-19	672	301	+371
Saksa	1936	558	2 244	-1 686	3 278	5 522	-2 244	Belgium	1935	54	72	-18	238	324	-86
Germany	1935	782	1 818	-1 036	2 444	3 244	-1 500		1934	76	63	+13	245	240	+5
	1934	744	1 121	-377	2 234	2 877	-643	Poola	1936	65	54	+11	203	104	+99
U. S. A.	1936	315	797	-482	576	2 088	-1 512	Poland	1935	20	99	-79	86	349	-263
U. S. A.	1935	158	776	-618	366	1 667	-1 301		1934	62	94	-32	189	282	-98
	1934	48	271	-223	127	929	-802	Norra	1936	169	11	+158	479	35	+444
Läti	1936	172	181	-9	301	951	-650	Norway	1935	81	12	+69	207	18	+189
Latvia	1935	143	176	-33	588	358	+230		1934	102	1	+101	297	10	+287
	1934	324	314	+10	923	667	+256	Itaalia	1936	53	49	+4	408	148	+260
Prantsuse . . .	1936	252	141	+111	964	464	+500	Italy	1935	156	104	+52	612	272	+340
France	1935	58	133	-75	576	618	-42		1934	80	63	-17	81	157	-76
	1934	428	389	+39	910	892	+18	Tšehho- slovakkia . . .	1936	61	61	-	118	172	-54
Rootsi	1936	383	296	+87	1 351	602	+749	Czechoslovakia	1935	56	63	-7	143	178	-35
Sweden	1935	199	121	+78	582	571	+11		1934	2	41	-39	17	171	-154
	1934	132	144	-12	490	419	+71	Hiispaania . . .	1936	8	80	-72	117	174	-57
Soome	1936	267	226	+41	1 180	631	+549	Spain	1935	19	-	+19	61	5	+56
Finland	1935	201	213	-12	547	530	+17		1934	16	27	-11	151	68	+83
	1934	189	199	-10	297	400	-103	Leedu	1936	29	42	-13	82	158	-76
N. S. V. L. . . .	1936	91	203	-112	278	570	-292	Lithuani	1935	23	31	-8	90	86	+4
U. S. S. R.	1935	46	192	-146	187	509	-322		1934	18	8	+10	37	20	+17
	1934	54	288	-234	106	628	-522	Šveits	1936	62	61	+1	75	117	-42
								Switzerland	1935	8	64	-56	16	174	-158
									1934	22	44	-22	28	129	-101